

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2020, NUMMER 023

Datum	20 februari 2020
Van	College B&W
Behandeld door	B. Jansdam
Doorkiesnummer	030 – 28 61032
E-mailadres	b.jansdam@utrecht.nl
Kenmerk	7298755
Beleidsveld	Stationsgebied
Bijlage(n)	2

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2020 nummer 023 van raadsleden De Pagter (VVD), Schipper (SP), Van der Zweth (PvdA), Oosters (Student & Starter), Van Deún (PVV), Bos (Stadsbelang Utrecht), Wijmenga (ChristenUnie), Koning (D66), Van Waveren (CDA), Van Heuven (Partij voor de Dieren), Virginia (GroenLinks) en El Abassi (DENK) van 29 januari 2020 over Roltrappen Jaarbeursplein.

De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Klopt de berichtgeving in de Telegraaf? Zo ja, wanneer en waardoor is het college tot de conclusie gekomen dat de roltrappen moeten worden vervangen? Wanneer heeft het college de raad geïnformeerd over de vervanging van de roltrappen? Indien dit nog niet gebeurd is, waarom heeft het college de raad niet proactief geïnformeerd en moesten we dit nieuws uit de krant vernemen?

Antwoord 1

De berichtgeving in de Telegraaf klopt in zoverre, dat we inderdaad de roltrappen willen gaan vervangen.

In 2019 hebben we geconcludeerd dat het beter is de roltrappen na ca. 9 á 10 jaar te vervangen in plaats van de geplande 15 jaar. In de MPR 2019 hebben we aangegeven dat we binnen de grex financiële maatregelen hebben getroffen om de verbetering van de roltrappen op te vangen

Hieronder vindt u een tijdslijn:

In 2011 is gestart met de aanleg van de roltrappen aan de Jaarbeurszijde als onderdeel van het totale bouwplan voor het stationsplein en de fietsenstalling/trappen aan de Jaarbeurszijde. Zowel de gemeente als ProRail hadden nauwelijks ervaring met roltrappen in de buitenlucht. Hierom hebben we deskundigen ingeschakeld, ook bij de realisatie. Deze deskundigen waren van mening dat de ingekochte roltrappen goed in de buitenlucht kunnen functioneren. Bij gebruik bleken er echter toch veel storingen te zijn, met name door vandalisme, vervuiling vanuit de naastgelegen bouw en noodknopmisbruik.

In 2015 zijn alle onderdelen van de roltrappen op kosten van de leverancier in zijn geheel vervangen of verbeterd. De roltrappen zijn 31 december 2015 definitief opgeleverd en deels in 2016 en deels in 2017 afgerekend met de aannemer. In de periode van 2013 tot en met 2015 heeft de aannemer de kosten voor het onderhoud betaald.

De trappen bleven echter ook na 2015 erg storingsgevoelig. We hebben daarom in 2018 een studie door Movares laten uitvoeren naar de kwaliteit van de trappen en de mogelijkheden om die beter te laten functioneren. In de bijlage treft u het rapport 'Roltrappen stationsplein Oost en West' van Movares van oktober 2018.

De analyses in dit rapport werden niet volledig door de gemeente en de leverancier gedeeld, met name niet waar het de geschiktheid van de roltrappen voor toepassing in de buitenruimte betreft. Deskundigen verschilden daarover van mening en het Liftinstituut heeft de roltrappen al die jaren wel voor het gebruik goedgekeurd. De belangrijkste oorzaken voor de veelvoudige storingen lagen wat ons betreft vooral bij het intensieve gebruik (omlegging tijdelijk busstation naar Jaarbeursplein versterkte dit nog) in een omgeving die nog jaren een forse bouwput was en daarnaast het vandalisme en oneigenlijk gebruik. De conclusies van het rapport werden wel onderschreven. Het rapport is verder t.a.v. de analyses niet meer aangepast of geformaliseerd, omdat we verder geen tijd wilden verdoen met het aanpassen en formaliseren van het rapport, maar het beter vonden om op basis van de conclusies tot actie over te gaan.

Er is vervolgens uitgebreid naar beheersoplossingen gezocht. Daarnaast hebben wij in het MPR 2019 opgenomen: (pagina 93): ... Daartegenover staat dat er extra kosten worden verwacht voor het goed laten aansluiten van het Stationsgebied op haar omgeving en kosten voor het op orde brengen van de roltrappen op het Stationsplein West. Deze hebben ernstig te lijden gehad van de bouwwerkzaamheden aan de parkeergarage Croeselaan in combinatie met het intensieve gebruik door het tijdelijk busstation op het Jaarbeursplein.

Op basis van onderzoek naar de staat van de roltrappen, de storingsgevoeligheid en de hogere onderhoudskosten is uiteindelijk medio 2019 ambtelijk besloten om de vervanging van de roltrappen in tijd naar voren te halen. Zoals in het MPR 2019 aangegeven is hiervoor binnen de grondexploitatie Stationsgebied budget bestemd.

In het MPR hebben we gemeld dat het noodzakelijk is de roltrappen op orde te brengen inclusief de financiële betekenis hiervan. We hebben hierin niet concreet gemaakt dat dit vervanging zou betekenen omdat dat op het moment van opstellen van het MPR nog niet bekend was.

Er is 27 januari jl. een marktconsultatie uitgevraagd om de inzichten uit het rapport van Movares en van onze interne organisatie aan de markt voor te leggen en te onderzoeken of er wellicht betere technische voorzieningen zijn dan wij tot nu toe kennen. Na de marktconsultatie zal de uitvraag verder worden geoptimaliseerd en de aanbesteding worden voorbereid. Na aanbesteding verwachten we uiterlijk 2022 tot realisatie over te kunnen gaan. Wij zullen u nader informeren nadat we de vervolgstappen op basis van de marktconsultatie helder hebben.

Vraag 2

In de Telegraaf wordt gesproken over een "analyse" waaruit blijkt dat het gebruikte type roltrap niet waterdicht werd opgeleverd. Is het college bereid deze analyse integraal met de raad te delen?

Antwoord 2

Zoals vermeld bij het antwoord in vraag 1 sturen wij u het rapport van Movares 'Roltrappen stationsplein Oost en West' van oktober 2018 toe, waarbij de duiding zoals geformuleerd in het antwoord op vraag 1 relevant is.

Normaal zijn roltrappen niet waterdicht en moet er een aparte waterdichte constructie of bak onder gemaakt worden. Dat is op deze locatie moeilijker, omdat de roltrappen onderdeel zijn van de gewone trappen en het dak van de fietsenstalling. In de marktconsultatie hebben we uitgevraagd of de markt mogelijkheden ziet om de roltrap toch met deze beperkingen waterdicht op te leveren, zodat er een eenvoudigere en wellicht goedkopere bak onder geplaatst kan worden.

Vraag 3

Beschouwt het college de roltrappen aan het Jaarbeursplein nog steeds als “technisch zeer goed”? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom heeft het college dat zo lang volgehouden?

Antwoord 3

Ten tijde van de memo uit december 2017 was er vertrouwen in de oplossing van het reviseren van de trappen en het intensiveren van het onderhoud. Dit heeft ook tot verbeteringen geleid. Anno 2019 is op basis van het rapport van Movares (vervanging binnen 3–5 jaar) en de huidige kennis en huidige staat van de trappen besloten om eerder tot vervanging over te gaan dan voorzien.

Vraag 4

Waren de roltrappen geschikt voor plaatsing in de buitenlucht?

a. Zo nee, hoe kan het dat deze roltrappen toch besteld zijn? Wanneer is het college tot de conclusie gekomen dat ze niet geschikt zijn voor de buitenlucht? Waarom is die conclusie niet eerder getrokken?

Antwoord 4

Het is een combinatie van factoren geweest die heeft geleid tot de storingen en de maatregel om de trappen eerder te vervangen (zie vraag 1).

Vraag 5

Hoeveel storingen waren er in 2018 en 2019 aan de roltrappen? Wat waren daarvan de totale herstellkosten en welk deel daarvan viel toe aan de gemeente? Graag ontvangen we behalve de totalen ook het volledige (Excel-)storingsoverzicht.

Antwoord 5

De onderhoud- en herstellkosten zijn tot eind 2015 door de aannemer gedragen. Vanaf 2015 tot eind 2019 worden de totale onderhoud- en herstellkosten nog opgevraagd. Deze kosten zijn niet eenvoudig op te halen omdat deze onderdeel zijn van de totale afspraken met het ITB (Integraal Terminal Beheer). De kosten worden op dit moment ingeschat op minimaal € 50.000,- per jaar per roltrap. Dus voor de 4 roltrappen aan de Jaarbeurszijde komt dit neer op minimaal € 200.000,- per jaar. Deze kosten komen volledig ten laste van de gemeente. De hoogte van deze kosten is ook de aanleiding om tot eerdere vervanging van de roltrappen over te gaan.

Er is een storingsoverzicht van januari 2018 tot september 2019 (zie bijlage). Een belangrijke kanttekening bij het overzicht is dat de gereedmelding een administratieve handeling is die niet samenvalt met het moment dat de storing daadwerkelijk is opgelost.

Uit het overzicht blijkt dat een groot deel van de storingen veroorzaakt wordt door onheus en onjuist gebruik. Dat is ook in de toekomst niet helemaal te voorkomen maar hebben we wel meegenomen in de marktconsultatie.

Vraag 6

Hoe staat het aantal storingen van de roltrappen bij het Jaarbeursplein in verhouding tot andere roltrappen in het stationsgebied?

Antwoord 6

De andere roltrappen in het stationsgebied zijn steviger, korter, nieuwer, vanaf het begin beter onderhouden en hebben minder hinder gehad van bouwplaatsen in de omgeving. Er zijn veel minder klachten over het functioneren van deze trappen.

Vraag 7

Hoe worden de herstellkosten verdeeld tussen de partijen in het Integraal Terminal Beheer (ITB), bestaande uit gemeente, NS en ProRail?

Antwoord 7

De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en instandhouding en draagt in beginsel alle kosten voor de roltrappen jaarbeursplein zijde. Met het ITB is de afspraak gemaakt dat NS het beheer en de instandhouding uitvoert. De beheerkosten zijn vanaf overdracht aan Stadsbedrijven (2015), door Stadsbedrijven uit hun beheerbudgetten betaald.

Zoals in het MPR 2019 aangegeven is voor de vervanging binnen de grondexploitatie Stationsgebied budget bestemd.

Vraag 8

Vindt het college dat de leverancier een deugdelijk product heeft afgeleverd? Zo ja, waarom? Zo nee, stelt het college de leverancier van de roltrappen aansprakelijk?

Antwoord 8

De storingen zijn het gevolg van een stapeling van factoren, waaronder ook vandalisme en bouwstof, en dus niet alleen afhankelijk van het geleverde product. In 2015 zijn de roltrappen op kosten van de leverancier onderdeel voor onderdeel in zijn geheel vervangen of verbeterd. Hierom en omdat de storingen ook door andere factoren veroorzaakt worden, stelt het college de leverancier niet verder aansprakelijk.

Vraag 9

Wat waren de aanschafkosten van de roltrappen aan het Jaarbeursplein?

Antwoord 9

De aanschafkosten zijn niet exact te bepalen, omdat de roltrappen onderdeel waren van het grote contract met aannemer Besix voor Stationsplein West. Ingeschat wordt dat de bouwkosten optellen tot een bedrag van €900.000. Dit is exclusief de kosten voor alle bouwkundige aansluitingen rondom de trappen, en exclusief opslagen voor ontwerp, uitvoeringsbegeleiding en projectmanagement.

Vraag 10

Hoe lang hadden de roltrappen eigenlijk mee moeten gaan?

Antwoord 10

De roltrappen hebben geen eenduidige levensduur, omdat de roltrappen uit onderdelen bestaan die afzonderlijk verschillende levensduren hebben of onderdelen waarvoor geen levensduur bepaald is. De verwachting was dat de roltrappen na ongeveer 15 jaar vervangen moesten worden. Nu worden ze na ca 10 jaar vervangen.

Vraag 11

Zijn de andere roltrappen in het stationsgebied wel geschikt voor de buitenlucht?

Antwoord 11

Deze zijn korter, zwaarder uitgevoerd en worden –geleerd van de roltrappen aan de westkant– intensiever onderhouden. Een eerdere vervanging dan gepland wordt niet verwacht.

Vraag 12

Waarom overweegt het college een ander personenvervoersysteem? Heeft het college voorbeelden van zo'n ander systeem uit andere steden? Verwacht het college dat kosten beperkt zouden kunnen worden door uitvragen van een alternatief systeem?

Antwoord 12

Bij de marktconsultatie hebben we breed omschreven dat de roltrappen moeten worden vervangen door een nieuw vervoerssysteem. Dit hebben we gedaan om de markt alle vrijheid te bieden, wellicht komt er hierdoor nog een vernieuwend idee waar we zelf nog niet aan gedacht hebben. Maar de verwachting is dat het vervoerssysteem zal bestaan uit nieuwe roltrappen.

Vraag 13

Waarom bestelt het college niet gewoon zo snel mogelijk degelijke nieuwe roltrappen?

Antwoord 13

We gaan nu de roltrappen vervangen. Alleen een degelijke nieuwe roltrap is echter niet voldoende voor minder storingen tegen lagere kosten. De voorzieningen zullen goed moeten worden ingepast in de bestaande situatie. Daarnaast zoeken we naar een methode om de leverancier ook verantwoordelijk te houden voor het goed functioneren van de voorzieningen tegen acceptabele kosten. Nu eerst een marktconsultatie is juist interessant omdat er wellicht nog betere technische voorzieningen zijn voor het geheel.

Vraag 14

Op welke termijn kunnen nieuwe roltrappen worden geplaatst?

Antwoord 14

Op basis van de marktconsultatie begin dit jaar streven we naar aanbesteding eind 2020, zodat uiterlijk

2022 de roltrappen vervangen kunnen worden. Conform het antwoord op vraag 13, vinden we het belangrijk om eerst de markt te bevragen op vernieuwende inzichten voor de technische voorzieningen en inpassing in de bestaande situatie en op mogelijkheden om de leverancier verantwoordelijk te houden voor het functioneren en onderhoud na oplevering. De input die uit deze marktconsultatie wordt opgehaald, willen we zorgvuldig verwerken in de stukken voor de aanbesteding.

Vraag 15

Is het college bereid de raad te informeren zodra er duidelijkheid is over de vervanging van de roltrappen op het Jaarbeursplein? Op welke termijn verwacht het college deze duidelijkheid te kunnen geven?

Antwoord 15

We zullen u nader informeren over de resultaten van de marktconsultatie en het vervolg van de aanbesteding en planning als er meer bekend is over de vervanging van de roltrappen Jaarbeursplein. We verwachten dit uiterlijk augustus 2020 te kunnen doen.

Vraag 16

Wat is de stand van zaken van dit loopstromenonderzoek? Wanneer wordt dit naar verwachting met de raad gedeeld?

Antwoord 16

De eerste resultaten van het loopstromenonderzoek zijn ontvangen, echter het onderzoek dient nog te worden aangevuld met een nadere analyse op basis van een ontwerp van de trappen inclusief de aanwezigheid van poortjes. Het ontwerp zal in de komende periode worden gemaakt, waarna het onderzoek kan worden uitgevoerd en worden afgerond. De verwachting is dat we medio 2020 uw raad over de resultaten kunnen informeren.

Vraag 17

Wordt in dit onderzoek ook meegenomen of het toevoegen van extra ingangen van het Centraal Station mogelijk of nodig is? Is het bijvoorbeeld mogelijk om aan zowel de centrum- als jaarbeurszijde van de terminal een ingang toe te voegen aan de zuidkant (respectievelijk aan zijde Het Platform en zijde De Knoop)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 17

Nee, dit is geen onderdeel van de uitvraag van het onderzoek. Het onderzoek wordt uitgevoerd om de loopstromen in kaart te brengen als er trappen aan de Moreelsebrug worden toegevoegd en om te toetsen of er in de toekomst vanuit veiligheidsoogpunt trappen aan de brug noodzakelijk zijn. Dit laatste is benodigd om gebruik te kunnen maken van de afwijkingsbevoegdheid zoals opgenomen in het bestemmingsplan van de Moreelsebrug.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

SCHRIFTELIJKE VRAGEN "Roltrappen Jaarbeursplein"

Marijn de Pagter (VVD), Tim Schipper (SP), Rick van der Zweth (PvdA), Eva Oosters (Student & Starter), Henk van Deún (PVV), Cees Bos (SBU), Jan Wijmenga (ChristenUnie), Maarten Koning (D66), Sander van Waveren (CDA), Maarten van Heuven (Partij voor de Dieren), Erwin Virginia (GroenLinks), Ismail el Abassi (DENK)
d.d. 28 januari 2020

Dinsdag 28 januari berichtte de Telegraaf dat er plannen zijn om de veelgeplaagde roltrappen aan het Jaarbeursplein te vervangen. De Utrechtse VVD heeft eerder haar zorgen uitgesproken over de aanhoudende storingen aan de roltrappen en stelt samen met alle andere raadsfracties de volgende vragen:

1. Klopt de berichtgeving in de Telegraaf? Zo ja, wanneer en waardoor is het college tot de conclusie gekomen dat de roltrappen moeten worden vervangen? Wanneer heeft het college de raad geïnformeerd over de vervanging van de roltrappen? Indien dit nog niet gebeurd is, waarom heeft het college de raad niet proactief geïnformeerd en moesten we dit nieuws uit de krant vernemen?
2. In de Telegraaf wordt gesproken over een "analyse" waaruit blijkt dat het gebruikte type roltrap niet waterdicht werd opgeleverd. Is het college bereid deze analyse integraal met de raad te delen?
3. Beschouwt het college de roltrappen aan het Jaarbeursplein nog steeds als "technisch zeer goed"?¹ Zo ja, waarom? Zo nee, waarom heeft het college dat zo lang volgehouden?
4. Waren de roltrappen geschikt voor plaatsing in de buitenlucht?
 - a. Zo nee, hoe kan het dat deze roltrappen toch besteld zijn? Wanneer is het college tot de conclusie gekomen dat ze niet geschikt zijn voor de buitenlucht? Waarom is die conclusie niet eerder getrokken?
5. Hoeveel storingen waren er in 2018 en 2019 aan de roltrappen? Wat waren daarvan de totale herstellkosten en welk deel daarvan viel toe aan de gemeente? Graag ontvangen we behalve de totalen ook het volledige (Excel-)storingsoverzicht.
6. Hoe staat het aantal storingen van de roltrappen bij het Jaarbeursplein in verhouding tot andere roltrappen in het stationsgebied?
7. Hoe worden de herstellkosten verdeeld tussen de partijen in het Integraal Terminal Beheer (ITB), bestaande uit gemeente, NS en ProRail?
8. Vindt het college dat de leverancier een deugdelijk product heeft afgeleverd? Zo ja, waarom? Zo nee, stelt het college de leverancier van de roltrappen aansprakelijk?

¹ Memo aan de raad, d.d. 6 december 2017.

9. Wat waren de aanschafkosten van de roltrappen aan het Jaarbeursplein?
10. Hoe lang hadden de roltrappen eigenlijk mee moeten gaan?
11. Zijn de andere roltrappen in het stationsgebied wel geschikt voor de buitenlucht?

Nieuw systeem

In het artikel in de Telegraaf staat dat de gemeente denkt aan een “ander personenvervoersysteem”. De fracties zijn verbaasd dat de gemeente niet lijkt te erkennen dat er een foute aankoop is gedaan en dat er niet direct actie wordt ondernomen om nieuwe, degelijke roltrappen te bestellen. Er zijn in het stationsgebied en in duizenden andere steden ter wereld immers vele roltrappen in de buitenlucht in gebruik.

12. Waarom overweegt het college een ander personenvervoersysteem? Heeft het college voorbeelden van zo'n ander systeem uit andere steden? Verwacht het college dat kosten beperkt zouden kunnen worden door uitvragen van een alternatief systeem?
13. Waarom bestelt het college niet gewoon zo snel mogelijk degelijke nieuwe roltrappen?
14. Op welke termijn kunnen nieuwe roltrappen worden geplaatst?
15. Is het college bereid de raad te informeren zodra er duidelijkheid is over de vervanging van de roltrappen op het Jaarbeursplein? Op welke termijn verwacht het college deze duidelijkheid te kunnen geven?

Loopstromen

Voor het (toekomstig) gebruik van de roltrappen is het relevant om te weten hoe de loopstromen rondom Utrecht Centraal verlopen. Er is een nieuw loopstromenonderzoek aangekondigd, in het kader van de Moreelsebrug en trappen naar de perrons.

16. Wat is de stand van zaken van dit loopstromenonderzoek? Wanneer wordt dit naar verwachting met de raad gedeeld?
17. Wordt in dit onderzoek ook meegenomen of het toevoegen van extra ingangen van het Centraal Station mogelijk of nodig is? Is het bijvoorbeeld mogelijk om aan zowel de centrum- als jaarbeurszijde van de terminal een ingang toe te voegen aan de zuidkant (respectievelijk aan zijde Het Platform en zijde De Knoop)? Zo nee, waarom niet?